

ANASTASIUS II PP. († 498)

EPISTOLA AD URSICINUM

- PLS
III, 793 2. Confitemur ergo, Dominum nostrum Iesum Christum Filium 1382
Dei unigenitum ante omnia quidem saecula sine principio ex Patre
natum secundum deitatem, novissimis autem diebus de sancta vir-
gine Maria eundem incarnatum et perfectum hominem ex anima ra-
tionali et corporis susceptione, homousion Patri secundum deitatem,
et homousion nobis secundum humanitatem. Duarum enim natura-
rum perfectarum unitas facta est ineffabiliter, propter quod unum
*794 Christum, eundem Filium Dei et hominis unigenitum * a Patre, et
primogenitum ex mortuis confitemur; scientes, quod quidem coae-
ternus sit suo Patri secundum divinitatem, secundum quam opifex
est omnium, et dignatus est post consensionem sanctae Virginis,
quum dixit ad angelum: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum
verbum tuum,*¹ ineffabiliter sibi ex ipsa aedificare templum, et statim
sibi univit, quod non coaeternum de sua substantia e coelo detulit
corpus, sed ex massa nostrae substantiae, hoc est ex virgine.

PELAGIUS Britannus (saec. IV-V)

IN EPISTOLAM AD GALAT[H]AS

- PLS
I, 1273 [...] 19. *Alium autem apostolorum vidi neminem.* Ne [vel] ab aliis 1383
didicisse videretur. *Nisi Iacobum fratrem Domini.* Contra eos qui di-
cunt beatam Mariam alios filios habuisse, quia duos Iacobos aposto-
los fuisse legimus, unum Alphaei et alterum Zebedaei, neminem Ma-
riae vel Ioseph, sed fratres Domini de propinquitate dicuntur.

TRACTATUS DE DIVITIIS ²

- PLS
I, 1400 XI. [...] 8. Illo etiam utuntur ³ exemplo, quod in beati Iohannis 1384
evangelio de matre Domini continetur: *Et suscepit illam discipulus
ille in sua.*⁴ In qua bona, inquirunt. Primum quaero, quae bona pisca-
tor in aliena provincia habere potuerit, qui nec in sua satis idoneus
fuisse credendus est, etiamsi nihilum contempsisset. De sancto enim

¹ Lc. I, 38.

² Tribuitur etiam Sixto III PP. (cf. PLS I, 1104).

³ Divitiarum patroni.

⁴ Io. XIX, 27.

Iohanne Zebedaei filio dictum est, quem patrem cum navicula et retibus ad sequendum Dominum intra Galilaeae terminos reliquisse scriptura testatur. Vel quomodo, etiamsi ante habuerat, quae iam contempserat, possidebat? Et qualiter intellegendum est: *Suscepit illam discipulus ille in sua?* In sua ut matrem scilicet, non in sua bona. Hoc enim illi a Domino fuerat imperatum, ut eam, donec resurgeret, materno veneraretur affectu, ut eius vita filii solatio foveretur. Denique sic scriptum est: *Et dixit Iesus matri suae: Ecce filius tuus!*¹ Non dixit: Ecce hospes tuus! Et discipulo dicitur: *Ecce mater tua! Et suscepit illam discipulus in sua,*² ut matrem utique, non in possessione, quia non de habitationis necessitate, sed de pietatis solatio agebatur.

EPISTOLA DE CASTITATE (I)

- 1385 XVII. [...] *Quae est mater mea, et qui sunt fratres mei? Quicumque fecerit voluntatem Patris mei, qui in caelis est, hic meus frater et mater et soror est.*³ Non quod sanctam matrem despiceret, sed ut nos, quales parentes magis computare deberemus, suo doceret exemplo, et ostenderet, praeferre nos eum malis saltim debere parentibus, quibus ille nec bonos quidem praetulit. PLS
I, 1552

DE TRINITATE

- 1386 Fragmentum IV.⁴ [...] Creatorem quoque sanctum legimus, ut ad beatam Mariam angelus, cum ab eo qualitatem suae pollicitationis exigeret, id est quonam modo posset cum esset virgo generare: *sanctus,* inquit, *Spiritus superveniet in te, et virtus Altissimi obumbrabit te,*⁵ ostendere volens in creatione assumpti hominis efficientiam etiam Sancti spiritus adfuturam. PLS
I, 1551

IN EPISTOLAM AD GALATAS⁶

- 1387 Cap. IV. [...] *Factum ex muliere.* Dicens factum ex muliere: sexum significat, non corruptionem. Caeterum ut manifeste ostenderet natum ex virgine, ait, ex muliere: non per mulierem. In eo autem PL
30, 815

¹ Io. XIX, 26.

² Io. XIX, 27.

³ Matth. XII, 48.

⁴ Tribuitur etiam Fulgentio Ruspensi fragmentum hoc (cf. PLS I, 1108).

⁵ Lc. I, 35.

⁶ Exstat in Op. S. Hieronymi sed tribuitur Pelagio (cf. PLS I, 1101 [1] et PLS I, 1280).

quod dicit, ex muliere, monstrat non more solito ex conventu viri et feminae, sed per Spiritum sanctum, ex matre tantum Christum incarnationem hominis suscepisse. Nam idem Apostolus ad Corinthios scribens ait: Sicut mulier ex viro, ita et vir per mulierem. Unde sicut in principio generationis, mulier ex viro sumpta est: ita et Christus secundum carnem, ex matre tantum est. Omnis autem residua humana generatio non est ex muliere: secundum Apostoli dictum, sed per mulierem: ut clareat generatio hominum ex viro per mulierem creari.

EUTROPIUS Presbyter (saec. IV-V)

EPISTOLA AD AMICUM AEGROTUM¹

PL
39, 82

1388

*83

VI. [...] *Et ponam inimicitias inter te et mulierem, et inter semen tuum et semen mulieris: Ipsa calcabit caput tuum, et tu eius observabis calcaneum.*² Nonne consideras: nonne conspicias, quod eidem tunc minabatur in Christo? Aliud enim semen mulieris nullum prorsus accipio, nisi illud quod Apostolus ait: *Factum ex muliere, factum ex carne.*³ Illud quod, ut Evangelista ait, *Ioseph filius putabatur esse,*⁴ sed non erat: illud utique, *quod Verbum caro factum est.*⁵ Nam si generandi publicam istam et naturalem circumspicimus rationem, semina non habent mulieres: denique nulla concipit sine viro: ac per hoc quoniam iam tunc in Adam semen humanae generationis esset transgressione vitiatum, semen coeleste promittitur, ut Apostolus sentit, non ex corruptione viri, sed ex Deo: quod * cum caro fieret in muliere, etiam elementa illa corporeae substantiae, id est, humoris et sanguinis, in ipso sibi vasculo, in quo ipsa elementa sita sunt, naturaliter aptaret. Mater itaque Domini nostri Iesu Christi, in illa iam tunc muliere promissa est. Haec inimicitias opposita est serpentis: *Ponam, inquit, inimicitias inter te et mulierem:* non certe pono dicit, ne ad Evam hoc pertinere videretur. Verbum promissionis est, quod transmittitur in futura. *Ponam, inquit, inimicitias inter te et mulierem.* Illam utique mulierem, quae Salvatorem parturiat, non quae generet fratricidam. *Ponam, inquit, inimicitias inter te et mulierem:* id est, suscitabo mulierem, quae repudiata facilitate credendi, non

¹ Viri docti disputant de paternitate Epistolae huius. Est qui eam attribuit Eutropio (cf. PLS I, 527, 528; II, 264; III, 368; Clavis, 225).

² Gen. III, 15.

³ Gal. IV, 4.

⁴ Lc. III, 23.

⁵ Io. I, 14.

● PLS I, 1076, 1100, 1175, 1215, 1231, 1684.